

Πρόταση δημιουργίας Πολιτιστικής Διαδρομής επί της Εγνατίας Οδού

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟ ΜΠΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΛΑΣΚΑΡΑΚΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΔΙΑΖΩΜΑ» ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΑΜΘ

Τα αρχαία μνημεία μπορούν να γίνουν οι βασικοί κινητήριοι μοχλοί ανάπτυξης μιας περιοχής μέσω της σύνδεσής τους με τους οικονομικούς, παραγωγικούς, πολιτιστικούς και τουριστικούς της πόρους

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΝΑΤΑΣΣΑ ΒΑΦΕΙΔΑΔΟΥ

Ένα οραματικό σχέδιο για την ανάπτυξη της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, μέσω ενός μοντέλου περιβαλλοντικής και πολιτιστικής διαχείρισης, ήτοι συντήρησης και αποκατάστασης των μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της Περιφέρειάς μας, αλλά και σύνδεσής τους με την αειφορία και τη βιώσιμη ανάπτυξη, πάνω όμως στις βάσεις μιας μεγάλης «κοινωνικής συμμαχίας», της απόλυτης δηλαδή συνέργειας μεταξύ πολιτών, φορέων, θεσμών, χορηγών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών προγραμμάτων, παρουσιάστηκε το μεσημέρι της Πέμπτης, κατά τη συνεδρίαση της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης που έλαβε χώρα στην Κομοτηνή, παρουσία μεταξύ άλλων του Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κ. Γιώργου Παυλίδη, του προέδρου της ΠΕΔ ΑΜ-Θ κ. Ευάγγελου Λαμπάκη και του δημάρχου Κομοτηνής κ. Γιώργου Πετρίδη.

Πρόταση δημιουργίας μίας σύγχρονης περιηγητικής διαδρομής στα ίχνη της Εγνατίας οδού

Πρόκειται για την πρόταση της δημιουργίας μίας σύγχρονης περιηγητικής διαδρομής, στα ίχνη της Εγνατίας οδού, που θα συνδέει τους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειάς μας, από τον τύμβο της Δοξιάρας και τα Άβδηρα έως την Σαμοθράκη, τα οθωμανικά τεμένη σε Διδυμότειχο, Κομοτηνή και Ξάνθη, σημεία που αποτελούν προορισμούς τεράστιου ενδιαφέροντος, μνημεία τα οποία όπως επισήμανε ο εισηγητής της πρότασης, πρόεδρος του Σωματείου «Διαζώματος» και πρώην υπουργός Πολιτισμού κ. Σταύρος Μπένος, θα αποτελέσουν «το όχημα και το πρότυπο για το μοντέλο ανάπτυξης της πατρίδας μας αλλά και της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης». Ο κ. Μπένος ανέλυσε τη φιλοσοφία της πρότασης, η οποία αναδεικνύει τα αρχαία μνημεία σε βασικούς κινητήριους μοχλούς ανάπτυξης της περιοχής μέσω της σύνδεσης των οικονομικών, παραγωγικών, πολιτιστικών και τουριστικών δραστηριοτήτων της περιοχής.

Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για Προγράμματα Πολιτιστικών Διαδρομών και Αρχαιολογικών Πάρκων, που σχεδιάζει και προτείνει το Σωματείο «Διαζώμα» και τα οποία σταδιακά επεκτείνονται σε όλες σχεδόν τις Περιφέρειες της χώρας. Να υπενθυμίσουμε ότι σχετικά παρουσίαση της πρότασης του «Διαζώματος» είχε πραγματοποιηθεί τον Φεβρουάριο του 2014, στην έδρα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στην Κομοτηνή, παρουσία εκπροσώπων της προηγούμενης διοίκησης της ΠΑΜ-Θ, όπου η πρόταση είχε γίνει δεκτή με ενθουσιασμό,

πλιν όμως δεν προχώρησε.

Δημιουργία μίας πολιτιστικής διαδρομής που θα καταστεί επώνυμο τουριστικό προϊόν

Η φιλοσοφία των Πολιτιστικών Διαδρομών βασίζεται σε ένα ιδιαίτερο πολιτιστικό στοιχείο της Περιφέρειας στην οποία αναπτύσσεται, στην προκειμένη περίπτωση αυτή είναι η Εγνατία Οδός, και αφορά ουσιαστικά στην «χάραξη» μίας πολιτιστικής διαδρομής, η οποία μέσω της συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων και με πρωταγωνιστή την ιδιωτική πρωτοβουλία, θα λειτουργήσει ως ένα επώνυμο τουριστικό προϊόν για την ανάδειξη και ορθή διαχείριση του πολιτιστικού και περιβαλλοντικού αποθέματος της Περιφέρειάς μας αλλά και την άρρηκτη σύνδεση του τουρισμού με την τοπική παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών: με τον πρωτογενή τομέα τοπικά προϊόντα, τη μεταποίηση, τις τουριστικές επιχειρήσεις, την ντόπια πολιτιστική παραγωγή.

Η σύνδεση αυτή όπως επισήμανε ο κ. Μπένος μπορεί να γίνει μέσω της σύναψης ενός συμφώνου ποιότητας που ουσιαστικά θα ορίζει τις προδιαγραφές εκείνες για τη συμμετοχή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και οι οποίες θα τεθούν από τον φορέα διαχείρισης του προγράμματος που θα επιλεγεί από διοίκηση της Περιφέρειας.

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος άλλωστε αποτελεί η σύνδεση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων με την τοπική οικονομία και επιχειρηματικότητα, μέσω της σύνδεσης των χώρων με επιλεγμένα καταστήματα που θα βρίσκονται σε κοντινούς οικισμούς ή θα αναπτυχθούν κατά μήκος της διαδρομής, η σύνδεση με τοπικούς παραγωγούς αγροτικών προϊόντων ή με τους αλιείς, με σκοπό την πιστοποίηση των προϊόντων τους σε σχέση με τον αρχαιολογικό χώρο και φυσικά η συνεργασία με τα Περιφερειακά ΜΜΕ για την προβολή του εγχειρήματος, αλλά και με τη δική τους «έξυπνη» πολιτική προβολή και διαφήμιση των επιχειρήσεων που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη.

Απαιτείται η εγκατάσταση αποτελεσματικού Φορέα Διαχείρισης

Ο επιτυχής σχεδιασμός και στη συνέχεια η υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης δράσης πολιτιστικής διαδρομής, όπως έγινε κατανοητό, προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή πολλών «παίκτων» που θα συνεργαστούν, θα συμφωνήσουν και θα υιοθετήσουν το όλο εγχείρημα, με πρώτους τους τοπικούς παράγοντες και φορείς όπως η Περιφέρεια, οι ΟΤΑ, οι φορείς επιχειρήσεων, οι μεμονωμένες επιχειρήσεις, οι ΜΚΟ κλπ. που θα αναλάβουν τις δράσεις που προβλέπονται, ενώ προκειμένου να εξασφαλιστεί η ικανοποιητική λειτουργία

για και συντήρηση της διαδρομής, ως θεματικού τουριστικού προϊόντος, απαιτείται η εξ αρχής επιλογή και εγκατάσταση αποτελεσματικού Φορέα Διαχείρισης, από πλευράς του Περιφερειάρχη.

Η πρόταση αυτή όπως κατέστησε σαφές ο κ. Γιάννης Λασκαράκης, μέλος του «Διαζώματος» και εισηγητής της πρότασης για την Περιφέρειά μας, μπορεί να μετατραπεί σε πρόγραμμα που θα υποστηριχθεί στο νέο ΕΣΠΑ 2014-2020 μέσω μίας Ολοκληρωμένης Εδαφικής Επένδυσης η οποία αποτελεί ένα από τα εργαλεία εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα υλοποιείται ήδη στην Περιφέρεια της Ηπείρου, η πολιτιστική διαδρομή της οποίας έχει ήδη λάβει την προέγκριση ένταξής της στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και μετρά ήδη 40 δράσεις που αφορούν σε παρεμβάσεις σε μνημεία (υποδομές, κτιριακές εγκαταστάσεις, οδοποιία κλπ.) αλλά και σε άλλες προωθητικές δράσεις και ενέργειες.

Λασκαράκης: «Αναγκαιότητα η υλοποίησης της πρότασης»

Ο κ. Λασκαράκης επισήμανε τη συγκυρία των αποκαλύψεων του τάφου της Αμφίπολης, στα όρια της Περιφέρειας, που όπως τόνισε «θα αποτελέσουν σπουδαίο κίνητρο για προσέλκυση επισκεπτών μέσω της διαδρομής της Εγνατίας, αλλά και ένα επιπλέον ακαταμάχητο επιχειρήμα για την υλοποίηση της πρότασης» και προχώρησε στη λεπτομερή περιγραφή των όσων αυτή περιλαμβάνει.

Όπως εξήγησε η διαδρομή θα έχει τέσσερις εισόδους: Μια από την Ανατολική Ρωμυλία (Μπουργκάς-Μεσημβρία) μέσω Ορμενίου, μια από την Αδριανούπολη μέσω Καστανίων, μια από την Κωνσταντινούπολη μέσω των Κήπων και μια ακτοπλοϊκώς από την Τροία-Τσανάκαλε και στη συνέχεια στην Ίμβρο, στη Σαμοθράκη και στην Αλεξανδρούπολη. Κατά την αντίστροφη κατεύθυνση οι διαδρομές θα ξεκινούν από τη Θεσσαλονίκη και τις άλλες εισόδους από την FYROM και τη Βουλγαρία.

Ο κ. Λασκαράκης υποστήριξε πως «η σχεδόν ταύτιση της αρχαίας και της σύγχρονης Εγνατίας θα μπορούσε να δώσει πολλές καινοτόμες προτάσεις, σε συνδυασμό με την τεχνολογία της ψηφιακής επικοινωνίας και απεικόνισης (GPS, έξυπνα κινητά, τάμπλετ κλπ) για τη συνεχή ιστορική ενημέρωση των ταξιδιωτών που θα διανύουν τον αρχαιότερο οδικό άξονα με τη μεγάλη ιστορική σημασία των τόπων της διαδρομής του, των ιστορικών προσώπων και των μύθων», επισημαίνοντας πως για τον λόγο αυτό θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα «εμπνευσμένο» σενάριο όπως το χαρακτήρισε «που θα συνδυάζει την ιστορική αλήθεια με το μύθο και το τουριστικό ενδιαφέρον, με καμβά την Εγνατία των 2.500 χρόνων».

Το πρόγραμμα-Οι εξειδικευμένες δράσεις

Οι εξειδικευμένες δράσεις του προγράμματος όπως αυτές παρουσιάστηκαν αφορούν σε τρία ουσιαστικά τμήματα τα οποία έχουν ως εξής:

Τμήμα Α: Απαιτούμενες υποδομές

• Αναβάθμιση σε κτιριακές υποδομές και οργάνωση των τελωνείων (ιδιαίτερα των Κήπων και των Καστανίων), ώστε να ανταπεξέλθουν στην πολλαπλάσια αναμενόμενη είσοδο τουριστών. Επαναλειτουργία του τελωνείου Σαμοθράκης.

• Υποδομές μεταφορών για τη διασύνδεση των μνημείων, μεταξύ των οποίων και της μόνιμης θαλάσσιας σύνδεσης Τσα-

Ο κ. Σταύρος Μπένος και ο κ. Γιάννης Λασκαράκης από το «Διαζώμα» κατά την παρουσίαση της πρότασής τους στη ΠΕΔ ΑΜΘ

νάκαλε - Ίμβρου- Σαμοθράκης - Αλεξανδρούπολης, με πλοίο και υδροπλάνα.

• Δημιουργία σταθμών ανάπαυσης στη Νέα Εγνατία, κοντά σε γνωστούς αρχαίους σταθμούς, με ταυτόσημη ονομασία και προσδιάζουσα αρχιτεκτονική.

• Υποδομές πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.

• Εκπόνηση απαιτούμενων μελετών.

Τμήμα Β: Υποδομές και επεμβάσεις σε μνημεία

• Ανάδειξη- Προστασία διασωζόμενων τμημάτων της Αρχαίας Εγνατίας και άλλων μνημείων.

• Συμπλήρωση έργων προσβασιμότητας (ΑΜΕΑ) και επισκεψιμότητας.

• Σήμανση χώρων. Ενημερωτικές πινακίδες, με πλούσιο επεξηγηματικό υλικό και αν είναι δυνατόν και τρισδιάστατες απεικονίσεις ώστε να εμπλουτίσουν την εμπειρία του επισκέπτη και να βοηθούν στην καλύτερη ανάγνωση του χώρου.

• Ηλεκτρομηχανολογικές υποδομές (ηλεκτροφωτισμός, πυρασφάλεια), γεωθερμία.

• Έργα αποχέτευσης και ύδρευσης, σπασμένες βρύσες πόσιμου νερού

• Χώροι στάθμευσης και ελιγμών- Χώροι εξυπηρέτησης κοινού (πωλητήρια, εκδοτήρια, WC)

• Κατασκευή περαιτέρω σημείων στάσης και θέασης σε εγγύτητα με τους αρχαιολογικούς χώρους. Ιδανικά κάποια από αυτά τα σημεία θα πρέπει να χωροθετηθούν έτσι ώστε να καθοδηγούν τον επισκέπτη να «ανακαλύπτει» κάτι νέο μέσα ή γύρω από τον χώρο

• Κάλυψη των χώρων με wi-fi, ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν οι ηλεκτρονικές ξενάγησεις.

Τμήμα Γ: «Soft» ενέργειες

• Σύνταξη τεύχους απαιτούμενων «soft» ενεργειών.

• Δημιουργία ψηφιακών ξεναγήσεων για τους αρχαιολογικούς χώρους του προγράμματος και διασύνδεσή τους με προγράμματα μέσω κινητών τηλεφώνων και φορητών υπολογιστών τύπου tablet.

• Δημιουργία ενιαίας ξενάγησης στην ιντερνετική πλατφόρμα του Google Earth με κώδικες QR code ή AR code που με την χρήση των έξυπνων κινητών μπορούν να παραπέμπουν είτε σε ειδικά διαμορφωμένες σελίδες του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ είτε σε video και τρισδιάστατα που να αφορούν το συγκεκριμένο σημείο ή αρχαιολογικό χώρο.

• Διαφήμιση, προώθηση, εφαρμογές πληροφορικής στην Ελλάδα και στις γειτονικές χώρες.

• Σύνταξη και εκτύπωση ενημερωτι-

κών φυλλαδίων.

Μπένος: «Η ψηφιακή διάσταση του προγράμματος αρωγός στην ολιστική διαχείριση των μνημείων»

Στο σημείο αυτό ο κ. Μπένος επισήμανε τη σημασία της ψηφιακής διάστασης του προγράμματος ως αρωγό για την ολιστική διαχείριση των μνημείων, υπογραμμίζοντας την ανάγκη χρήσης της τεχνολογίας καθ' όλη την διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, καθώς όπως επισήμανε «πάνω από το 70% των επιλογών σε ό,τι αφορά την επιλογή τουριστικών προορισμών προσδιορίζεται σήμερα από το διαδίκτυο ως προσωπική επιλογή και όχι από τους τουριστικούς πράκτορες συνεπώς όσο πιο δυνατοί είμαστε να περάσουμε στα πέρατα του κόσμου το απόθεμά μας, τουριστικά και περιβαλλοντικά, τόσο πιο πολύ θα ενισχύσουμε το τουριστικό μας προϊόν».

Παυλίδης: «Ήδη εντάξαμε 16 έργα πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένου και του φεστιβάλ Via Egnatia»

Το ενδιαφέρον της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για το θέμα της τουριστικής ανάπτυξης μέσα από δράσεις πολιτισμού και περιβαλλοντικές αλλά και μέσω συνεργειών όλων των παραγωγικών φορέων της περιοχής επανέλαβε με την σειρά του, χαιρετίζοντας την πρωτοβουλία του «Διαζώματος», ο περιφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κ. Γιώργος Παυλίδης, κάνοντας μία αναλυτική περιγραφή των κινήσεων και των δράσεων που υλοποιεί η Περιφέρεια προς την κατεύθυνση αυτή, υπογραμμίζοντας πως κύρια επιδίωξή τους είναι η «ισόρροπη ανάπτυξη που αίρει τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες». Ο κ. Παυλίδης επισήμανε, παίρνοντας κάποιες αποστάσεις από την πρωτοβουλία, πως ως Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης «εντάξαμε 16 έργα πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένου και του φεστιβάλ Via Egnatia» δώδεκα εκ των οποίων αναφέρονται στην Εγνατία Οδό, επισημαίνοντας τέλος πως η Περιφέρεια ΑΜ-Θ έχει ως πυλώνες της τουριστικής της ταυτότητας το περιβάλλον και τον τουρισμό, για να λάβει τα συγκαρτήρια από πλευράς του κ. Μπένου για τις έως τώρα κινήσεις ενίσχυσης του τουρισμού της περιοχής, επισημαίνοντας τέλος πως «το Διαζώμα θα είναι στρατευμένο σε οτιδήποτε χρειαστεί η ΠΑΜ-Θ προς την κατεύθυνση αυτή».

Πηγή: Παρατηρητής της Θράκης